

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ.
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Székely szövetségi-vaj Palesztinában.

A marosvásárhelyi „Transsilvania” szövetségi vajgyár újabb térhódítási sikeréről számolhatunk be. Egy palesztinai cég a marosvásárhelyi vajgyárnál nemrégiben nagyobb megrendelést tett. Palesztinában vajjal és olajjal főznek s így ez az állam nagy mennyiségben

vajat a gyár hatalmas tehergépkocsiján szállította le a constantai kikötőbe, ahol azt arra a hajóra tették, amely Palesztinába megy. Képünk a szövetségi vaj ugynevezett „behajózását” ábrázolja. A rakodóparton áll a vajgyár hatalmas tehergépkocsija, melyről szorgalmas székely le-

gyasztja a vajat. Egy élelmes kereskedő hirtelenséggel ballott az itteni Transsilvania szövetségi vajgyárról s tekintve, hogy annak minősége versenyen nem állul ellenül áll, s a szállítása aránylag olcsó, mert az ország legnagyobb részét hajón teszi meg, a cég a mi vajunkat akarja Palesztinában forgalomba hozni. A marosvásárhelyi „Transsilvania” vajgyár fel is vette a megrendelést, melynek a nemzetünkben tett eleget. A hordókba csomagolt export-

gények gurítják a hordókat a lehorgonyzott hajóra.

Az elmúlt évben beszámoltunk arról, hogy a marosvásárhelyi vajgyár Angliába küldött egy vagon vajat, ami ott olyan nagy sikert aratott, hogy a megrendelő cég saját jószántából többet fizetett a vajért, mint amennyit a gyár számlázott. Ez az eljárás nálunk nagyon nehezen érthető meg, de a becsületes angol kereskedők előtt

természetes, hogy azt az árat adják az áruért, mint amennyit az nekik megér, még ha az eladó kevesebbre is becsüli az áruját. Sajnos a kiviteli nehézségek miatt nem lehetett eddig rendszeresíteni vajunk külföldi eladását, most azonban, hogy felépül a második, székelykereszturi szövetkezeti vajgyár is, a szövetkezeti központ mindent elkövet, hogy a kiviteli nehézségeket leküzdje és a szövetkezeti vajunkat ismertté tegye ott, ahol érdeklődnek iránta.

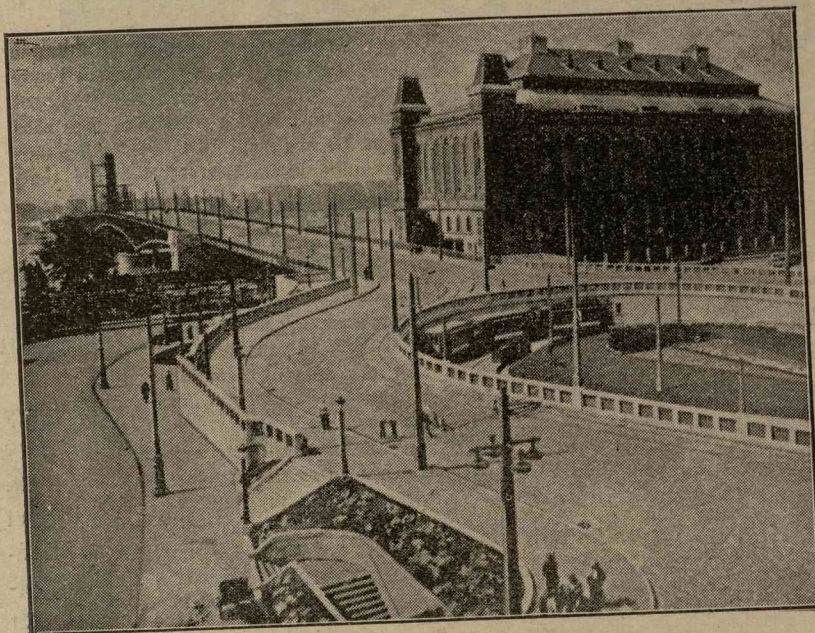
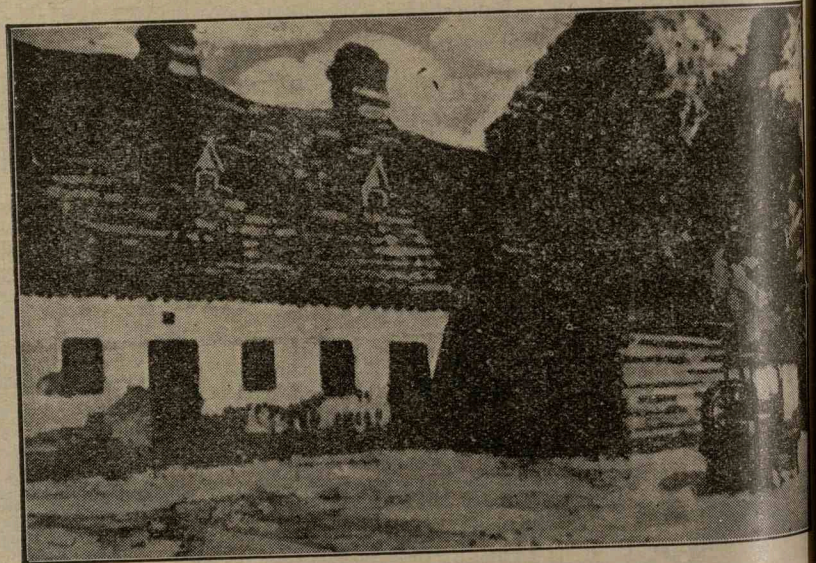
A mostani palesztinai vajkivitel büszkeséggel tölthet el mindannyiunkat, de különösen a tejszövetkezeteket és azok tagjait. A vajgyár eredményes működése igazolja a szövetkezeti össze-

fogás erejét és eredményét. Most magától győződhetik meg a falu arról, hogy amit a szövetkezeti összefogásról hallott, nemcsak szóbeszéd, de élő valóság. Vajjon mikor kerülhetett volna a szövetkezeti összefogás nélkül a kis székely falu tejterméke külföldre? A siker egyben arra is kötelezi a tejszövetkezetek tagjait, hogy maguk is fokozzák az állattartás eredményét, a gondosabb állatápolással, s jobb istállózással és takarmányozással. Csak az a szövetkezeti munka eredményes, melyet a tagok teljes átérzéssel és odaadással végeznek. Evvel az öntudatos munkával úgy a maguk, mint a közösségi érdekeket egyaránt szolgálják. (o. j. gy.)

Szegény szülők gyermeke.

Masaryk, a csehek nagy államférfia, nagyon szegény, falusi iparos gyermeke volt. Szorgalmával azonban legyőzte a nehézségeket, tanítói állásában tovább képezte magát, egyetemet végzett s már fiatalon egyetemi tanár lett.

Képünk Masaryk szegénykülsejű, de nevezetessé vált szülőházát ábrázolja.

Felavatták Budapesten az új Duna-hídat.

A Budapesten épült új Duna-híd fényes ünnepség keretében avatták fel. A felavató ünnepségen résztvett Horthy Miklós és a kormány. Az új híd Horthy Miklósról keresztelték el. Egyik végében világító torony szerű építmény van, amely a világháborúban hősi halált szenvedett tengerészek emlékműve. Az új híd teljes hosszúsága 515 méter. 850 vagon vasat, 500 vagon cementet, 580 vagon betonkőcsot 650 vagon faragott kővet használtak fel a híd építéséhez. A híd tervét magyar mérnökök készítették.

A vajgyár példája.

A Magyar Nép szellemi táplálói, külső és belső munkatársai a közelmúlt években előszóval is buzgón hirdették a mezőgazdasági előhaladás-módjait. Sok falut fölkerestek s anélkül, hogy ebből különös érdemet akartak volna kovácsolni maguknak, a lelkek ébresztgetésével, iránymutatásukkal, hibák bírálgatásával, hasznos szolgálatokat tettek a gazdaközönségnek. Ilyen formában is igyekeztek kiegészíteni azt a nevelő és oktató munkát, amely másfél évtizeden át írásban folyik a lap hasábjain.

A mi falulátogatásaink inkább önkéntes vállalkozások voltak s így nem terjedhettek ki olyan nagy mértékben, mint ahogy az kívánatos és szükséges lett volna. Örvendetes dolog, hogy a mi nyomunkban megérkezett a nagyobb méretű munka is. Az Erdélyi Gazdasági Egylet gazdaggyűléseket tart, tanfolyamokat, kiállításokat rendez és a sajtót is mozgósítja céljai érdekében.

Azonban, mint fontosabb erdélyi magyar érdekhez, pár szavunk volna az eleven hangon folyó és mindinkább kiszélesedő gazdasági szervezkedéshez. Ezt részben azoknak a tapasztalatoknak nyomán tesszük, amit magunk is szereztünk a gazdaközönséggel való közvetlen érintkezések során.

Ugy látjuk és az a meggyőződésünk, hogy mezőgazdaságunk semmi ismeretter-

jesztő munkával nem fog kellő felvirágzás-hoz jutni, ha a termények értékesítésének lehetőségeit is meg nem valósítjuk. Hiába termeltünk több árut, ha piacot nem teremtünk azok számára, hiába növeljük a kínálatot, ha a kereslet módozatait nem szaporítjuk. Külföldi példák szerint is ott teljesebben ki a mezőgazdasági tudás, a gazdaközönség érdeklődése a szakmájába vágó kérdések iránt, ahol annak haszna a zseben keresztül jelentkezett.

Mezőgazdasági mozgalmaink mostani elevenebb löktetése tehát akkor töltene el teljes reménységgel, ha az értékesítés szervezésének munkája is megindulna s ha ilyen uton a szavak tettek, az ismeretek anyagi gyarapodásra, az eleven mozgalmak pedig a jólét megszilárdulására vezetnének.

Milyen örvendetes dolog például, amit a marosvásárhelyi vajgyár néhány munkahónapja alatt megvalósított. Ime, nemcsak itthon hódított teret, de már tengeri hajókon szállítja ki a fölkkutatott és megszervezett piacra a Székelyföld drága kincsét: a vaját.

Hány ilyen kincs várja az értékesítő kezét! Az Erdélyi Gazdasági Egyletnek, ha az országszerte fölkellett várakozásokat be akarja váltani, az értékesítés kérdésében kell mihamarább a vajgyárhoz hasonló eredményeket felmutatnia!

Külföld.

A Földközi-tenger békeje. A múlt számunkban ismertetett határozat megszabta, hogy a Földközi-tenger melyik részén melyik hatalom fog örökösíteni a tengeralattjárók kalózkodásának megakadályozására Olaszország részére is kijelölték az Adriát és a Pírheni-tengert, bár Olaszország — amint ismeretes — nem vett részt a tanácskozáson. Anglia és Franciaország azonnal hozzájárultak a határozat végrehajtásához és olyan hatalmas hajóhadat vezényeltek ki, amelyen még nem volt a Földközi-tengeren. Ez a hajóhad közös ve-

zetés alatt áll, de az nem jelentani a béke a Földközi-tengeren angol-francia katonai szövetség és az érdekelt nagyhatalmak között is.

A kormány egybehangzóan kielentették.

Olaszország kezdetben, nagyon élesen tiltakozott a határozat s annak végrehajtása ellen és ebben a tiltakozásában Németország erőlyesen támogatta. Ez a tiltakozás azonban a befejezett tényeken nem változtat s ezért most már Olaszország is hajlandó a kalózkodás megszüntetésében részt venni, mert teljes egyenlőjogúságát Anglia és Franciaország biztosították s elismerték, hogy Olaszország tengeri nagyhatalom a Földközi-tengeren.

Igy rövidesen helyre fog áll-

A spanyol belháború. Magán a harctéren nem történt jelentősebb esemény a múlt hét óta, mert az északi harcvezetés a terep nehézségei és a rossz időjárás megakadályozták a nemzeti csapatok mozgulatait. Nagy jelentőségű eset történt azonban a spanyol belháborúval kapcsolatban francia földön. A spanyol kormánynak a franciaországi Brest kikötőjében levő egy tengeralattjáróját öt spanyol nemzeti tiszt és egy francia polgár megakarták szerezni a spanyol nemzeti kormány részére. A rendőrség a terv végrehajtását megakadályozta.

lyozta s a tetteseket lelertőztatta. A folyamatba tett nyomozás megállapította, hogy a spanyol nemzeti kormány valószínűsítő terrorista szervezeteket tart fenn Franciaországban s ezek több merényletet követtek el már francia hajók ellen, sőt valószínű, hogy a Párizsban a múlt héten elkövetett két nagy robbantás is ezektől a szervezetektől származik. Egyes túlzó híradások szerint Franco tábornok forradalmat akar szítani Franciaországban. Ez a hír azonban bizonyára a mesék birodalmába tartozik, míg azt bizonyosnak kell tartani, hogy a francia rendőrség hamarosan véget vet ezeknek a próbálkozásoknak.

Kína veszedelme. A jogtalan japáni támadás ellen Kína férfiasan és eredményesen védekezik, úgy, hogy Japán sem északon, sem délen nem birt komoly eredményt elérni. Ez a sikertelenség okozta, hogy a japáni kormány most a megfélemlítés fegyveréhez fordult s úgy szólva naponta intéz repülő-támadásokat a kínai kormány székhelye: Nanking ellen és támadja Kanton városát is. A repülőkről ledobott bombák óriási károkat okoznak vagyonban is, emberéletben is, bár a kínai vadászrepülőgépek eredményesen védekeznek és több japáni repülőgépet lelőttek.

A japániak eljárása különösen Amerikában keltett nagy felháborodást s az amerikai kormány tiltakozott is Tokióban a védtelen városok bombázása ellen. Japán valószínűleg nem is fog válaszolni a til-

Vérszegény, sápadt, étvágytalan-
legyengült és gyakori fejfájásban szenvedőknek teljes gyógyulást nyújt a

Dr. Földes-féle

FERROL Vastáplikör.

A Jéghatásosabb és legeredményesebb
hizláló, erősítő vér és izomgyarapító
szer. — Minden gyógyszerárban és
drogueriában **100** — Lej egy üveg.

takozásra, de az ilyen méretű bombázás nagy veszedelmeket rejt magában, mert az európai és amerikai hatalmak képviselői a veszélyes helyzet ellenére Nankingban maradnak s ha a támadások folytán bajba kerülnek, lehet, hogy nem fognak megelégedni Japán bocsánatkérésével, mint Anglia kínai nagyköveteinek megsebesítése miatt.

Olasz támadás Tuniszban.

Franciaországnak egyik igen értékes észak-afrikai gyarmata Tunisz, ahol nagyon sok olasz él. Ezek az olaszok nem nagyon rokonszenveznek a Mussolini kormányzati módszereivel, sőt antifasiszta szövetséget is alkottak. A napokban olasz tengerészek szállottak partra Tuniszban, felvonultak az antifasiszta szervezet háza elé, ott lelőtték a szervezet titkárát s behatoltak a házba, ott rombolásba kezdtek, de a tuniszi olaszok kiszorították őket, úgy, hogy hajókra voltak kénytelenek menekülni.

A francia rendőrség több olasz tengerészt elfogott. Ezeket bíróság elé fogják állítani.

Az eset nagy felháborodást keltett Franciaországban s lehet, hogy még komoly következményei lesznek.

A Népszövetség mostani tárgyalásán nem hozott érdemleges határozatot. Csupán „sajnálkozott” Kína szomorú helyzetén s felkérte Angliát, hogy a palesztinai kérdést tovább is „tanulmányozza”.

Mégis jelentősnek kell tartanunk, hogy a köztársasági Spanyolországot kibuktatták a népszövetségi tanácsból s talán még nagyobb jelentőségük van azoknak a tanácskozásoknak, amelyeket Kánya magyar külügyminiszter tartott a kisanantant politikusaival s ezek között Antonescu külügyminiszterrel. Ezeknek a tanácskozásoknak az eredménye még nem ismeretes, de általában megnyugtató megegyezést várunk tőlük.

Terjesszük a
„Magyar Nép”-et!

Őszi ültetésre

Teleki Arvéd iskólája **Iara**, jud. Turda ajánl: **Jonahán**, Ontario London, **Török Bálint**, Batul, **Arany Pármén**, Bozkoop szépe

alma csomóteket

Rákóczy, **Agenci szilva** ringló, nagygyümölcsű eper és ribizke folytontermő málnatöveket tiz és száz darabonkénti előnyös árban.

A dolgozó magyar nép megélhetését veszélyeztető Pop Valér körlevele.

A közelmúltban megjelent Pop Valér miniszternek a nemzetvédelmi körlevele. A körlevél olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek különösen a kisebbségi vállalatokban dolgozó magyar népet sujtják fájdalmasan. Keserű vigasztalás számunkra, hogy a tervezett körrendelet az alkotmánytörvényen megbukott és körlevéllé szerényült. De ismerve a kisebbségi vállalatok mai helyzetét, így is rendkívül sok veszélyt rejteget magában a miniszter körlevele, amely azt kívánja, illetve azt kéri az erdélyi, bánáti és bukovinai vállalatoktól, hogy a jövőben csak ötven százalékban alkalmazzanak kisebbségi tisztviselőket, szakmunkásokat és csak huszonöt százalékban kisebbségi munkásokat.

A körlevélnek különösen ez az utolsó szakasza sérelmes és fájdalmas a magyar dolgozó népre. Ismeretes ugyanis, hogy az erdélyi és bánáti vállalatokban, ahová Pop Valér körlevele megérkezett, nagyobbára kisebbségi munkások s legelsősorban magyar munkások dolgoznak. Különösen a Székelyföldön olyan nehéz a megélhetés, hogy a földművelő nép nagyrésze kénytelen gyárakban és iparvállalatokban is munkát vállalni, hogy az így szerzett munkabéren kipótolhassa azt a csekély jövedelmet, amit neki a föld hoz. Tudjuk azt is, hogy úgy a gyárak, mint az iparvállalatok előszeretettel alkalmazzanak nehéz munkára magyarokat, mert azok megbízhatók, szorgalmasak, becsületesek és valóban a legalkalmasabbak a nehéz ipari munkák elvégzésére. És most Pop Valérnak a körlevele a legjobban sujtja éppen ezeket a szegény, kisjövedelmű, nagy nyomorral küzdő magyar munkásokat.

Mindenesetre csodálkozunk azon, hogy Pop Valér miniszter éppen olyan időben bocsátotta ki kisebbségellenes körlevelét, amikor Genfben Kánya magyar külügyminiszter és Antonescu külügyminiszter magyar és román szakértők bevonásával a kisantant államok és Magyarország politikai és gazdasági meg-

béküléséről tárgyalnak. Az összes távíratí irodák beszámoltak arról, hogy a már hetek óta folyó külképviseleti tanácskozások jó mederben folynak. Itt elsősorban Magyarország fegyverkezési egyenjoguságáról és a kisebbségi kérdés megoldásáról tárgyalnak. Ha a kisantant államok Magyarországgal szemben megértő magatartást tanúsítanak, amire az eddigi jelekből következtetni lehet, akkor a Dunamedencében egy olyan békés politikai és gazdasági légkör alakul ki, amelyre nemcsak az itt élő államoknak, hanem egész Európa békéjének szüksége van.

És éppen most, mikor ezek a tanácskozások sikert ígérnek, most jelenik meg Pop Valér miniszter körlevele, amely nemcsak az erdélyi és bánáti iparvállalatokat sujtja, hanem elsősorban a dolgozó és munkát vállaló magyar népet. Hiába vigasztaljuk magunkat azzal, hogy Pop Valér körlevelében lefektetett elveket az iparvállalatok esetleg nem fogják teljesíteni, hiába fest úgy a miniszter intézkedése, mintha azt csak választási propagandának szánta volna és annak a végrehajtására sohasem kerülhetne sor. A megjelent körlevél olyan kegyetlen valóság, amivel a kisebbségi vállalatoknak és a magyar népnek is számolnia kell. Hiszen maga Pop Valér miniszter jelentette ki, hogy meg fogja találni az eszközeit annak, hogy a körlevélben foglalt elveket az érdekelt vállalatok meg is valósítsák. Meg kell tehát tenni mindent, hogy a körlevelet hatálytalanítsák s a munkaszabadság elvét az egész országban továbbra is biztosítsák. Bizonyára mind a Magyar Párt, mind az összes kisebbségi pártok vezetői meg fogják találni a módját annak, hogy a magyar dolgozó népet sujtó körlevél az alkotmánytörvény szírtjein elvérezzen s az erdélyi, bánáti és bukovinai iparvállalatok továbbra is szabadon biztosíthassanak munkahelyet a dolgozó magyar nép ezreinek

(— s)

Olvassátok a „Keleti Ujság“-ot!

Belpolitikai hírek

Szigoru intézkedések a politikai tüntetések meggátolására. Lapunk előző számában közöltük, hogy az ostromállapot határidejét hat hónappal meghosszabbították. Ujabban Incelet, miniszterelnökhelyettes több magasrangú állami tisztviselő bevonásával megbeszélést folytatott Románia belső rendjének biztosításáról. A tárgyalás eredményeképpen a rendfentartására szigorú rendeletet bocsátottak ki, amelynek végrehajtását a megyefőnökök ellenőrzik. A rendelet szerint a zavargó tüntetések, amelyeket politikai vagy más alakulatok rendeznek, sokszor fölvonulások, menetelések és kirándulások alakjában, az ostromállapoton kívüli területeken sincsenek megengedve, csak a belügyminiszter előzetes engedélyével. Az ostromállapot területén minden gyülekezés csak a katonai parancsnokság engedélyével történhetik.

Öfelsége távirata Bethlen György grófhhoz. A sepsiszentgyörgyi nagygyűlés alkalmával dr. gr. Bethlen György országos pártelnök aláírásával a nagygyűlés hódolós táviratot küldött II. Károly király Öfel-

ségének. A táviratra Bethlen György gróf Flondor királyi udvarmester aláírásával a következő szövegű táviratot kapta:

— *Öfelsége a király engem bízott meg, hogy tolmácsoljam legmasagabb köszönetét azért a hódolat nyilvánításért és hűségnyilatkozatért, amelyet Ön tett a Magyar Párt sepsiszentgyörgyi nagygyűlése nevében.*

Maniu ismertetni fogja a belpolitikai helyzetet. Maniu Gyula Kolozsváron politikai barátival megbeszélést tartott. A megbeszélésen elhatározták, hogy Maniu október havában sorozatos beszédekben fogja ismertetni a közállapotokat és leszögezi politikai álláspontját. A nemzeti párt reméli, hogy Maniu beszédei nemcsak a közvéleményt, hanem Öfelségét is fel fogják világosítani a belpolitikai helyzet valódi képéről.

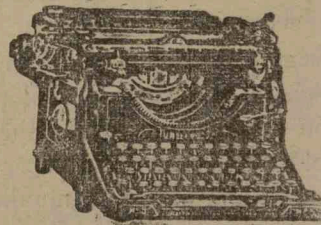
A nemzeti parasztpárt alkotmányellenesnek tekinti a törvényhozás időtartamának meghosszabbítását. A bucurestii híradások szerint a kormány a jelenlegi törvényhozás működésének időtartamát meg akarja hosszabbítani. A hír a nemzeti parasztpárt Köreibben, amely leginkább készül a hatalom átvételére, nagy izgalmat keltett. A Timpul című ujság szerint a nemzeti parasztpárt a tervet

alkotmányellenesnek tartja és Mihalache ebben az értelemben rövidesen nyilatkozni fog.

A fajvédelem jegyében. A Porunca Vremii című bucuresti ujságban egy szélső jobboldali író követeli, hogy a kikeresztelkedett zsidókat életfogytiglanig sóbányába kell zárni. Ezt a büntetést alkalmazni kell a cikkíró szerint azokkal szemben is, akik nem románok és nevüket románra változtatják, vagy pedig román nőt vesznek el feleségül.

Írógépek

Smith Premier No 60. Remington, Underwood és Corona írógépek svári árban kaphatók.

Cyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekkel. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépből nagy raktár.

„RAPID”
ÍRÓGÉPVÁLLALAT
CLUJ, STR. REGINA MARIA 33

Megjelent a **GAZDATUDOMÁNY** második kiadása.

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című könyve előfizetőink számára kedvezményes díjjal együtt **80 lei**. A könyv bolti ára egyébként 90 lei. Ezen kedvezményes árat csak előfizetőink számára tudjuk biztosítani. A könyv több, mint 600 oldalon foglalkozik a gazdálkodás tudományával és abban mindent megtalál a haladni vágyó gazda. Igyekezzen tehát mindenki sürgősen megszerezni a **Gazdatudomány** című könyvet.

A Duna-medencében nem veszhetnek el a kisebbségi népek!

Ismertettük már a sepsiszentgyörgyi nagygyűlés művelődési és közgazdasági szakosztályainak tárgyalásait. Ez alkalommal a kisebbségi szakosztály nagyérdékű gyűléséről számolunk be.

A kisebbségi szakosztály *dr. Jakabffy Elemér* elnöke alatt tartotta tanácskozásait. Elnöki megnyitójában a kisebbségi szakosztály munkájának jelentőségét vázolva, a következőket mondotta:

— Munkánk közben többször magunk elé állítottuk a kérdést, hogy vajjon érdemes-e fáradozni, vajjon nincsen-e igazuk azoknak, akik a kisebbségi létet és az abban való fennmaradást erkölcsi lehetetlenségnek mondják és lemondóan várják a nemzeti életünket megsemmisítő jövőt. Be kell vallanunk, hogy jelenlegi helyzetünk közepette nem könnyű derulátónak maradni. Nem könnyű elhitetnünk magunkkal és másokkal, hogy a kisebbségi helyzet jelenlegi nehéz volta csak átmeneti és a többségi nép kölesönös viszonyában jobb jövő fog bekövetkezni. Annak ellenére, hogy ilyen jelenséget is kénytelen vagyok felemlíteni, figyelmébe ajánlom a szakosztálynak a nagyfontosságú jelenséget, hogy nyugaton a kisebbségi népek, vagy néptörödékek nemzeti öntudatra ébredtek.

Elnöki megnyitóját a következő szavakkal fejezte be:

— *Nem képzelhető el, hogy a nemzetiségek és a nemzettörödékek jellegzetes földjén, a Duna-medencében kisnemzeteket és nemzettörödékeket egyszerűen meg lehessen semmisíteni.*

A kisebbségi szakosztály első előadója *br. Jósika János*, magyar képviselő volt. A londoni kisebbségi értekezlet lefolyását ismertette, majd a *Nemzetek Szövetségének* a kisebbségi panaszokkal kapcsolatos eljárását bírálta.

— A fent előadottak — mondotta *br. Jósika* — világosan bizonyítják, hogy a népszövetségi kisebbségi jogvédelem egyáltalában nem mondható kielégítőnek, sem megbízhatónak, sem eléggé hatásosnak és az általános béke fenntartása érdekében is feltétlenül szükséges az eljárás módosítása. Kívánatos és méltányos, hogy a Népszövetség létesítsen állandó kisebbségvédelmi bizottságot, más bizottságok mintájára

Jósika képviselő után *Fekete János*, marosvásárhelyi ügyvéd a nemzeti munkavédelemről

tartott nagyértékű előadást. Határozati javaslatából a következőket emeljük ki:

Felkéri a nagygyűlést, a parlamenti csoportot, erélyesen tiltakozzék az ellen, hogy a kormány bármely tagja, vagy bármely köztisztviselő, bármilyen címen és módon arra igyekezzék, hogy rákényszerítse a munkaadót, hogy a megélhetéshez egyforma joggal bíró román állampolgárok közt különbséget tegyen, alkalmaztatásukat illetően. A nagygyűlés felkéri a pártvezetőséget, tegyen meg minden intézkedést a román közvéleménynek a fenti szempontok szerinti hathatós felvilágosítására és szorgalmazza a magyarság számarányának megfelelő elhelyezést a közalkalmazás minden terén.

Szilágyi Olivér a magyar ügyvédek számarányának korlátozása ellen tiltakozott. Előadását azzal fejezte be, hogy *amennyiben más módon nem lehet a kérdést rendezni, a Magyar Párt forduljon panasszal a Nemzetek Szövetségéhez.*

Bokor Béla, az elbocsátott magyar tisztviselők ügyét ismertette. Számításai szerint az utóbbi időben körülbelül kétezer magyar tisztviselő vesztette el állását. Viszavételüket reménytelennek látja és egyetlen mód a szomorú sorsba jutott tisztviselők helyzetének javítására, hogy kapják meg nyugdíjukat.

— Az összes elbocsátott tisztviselők nyugdíja évente — mondotta *Bokor Béla* előadó — negyvennyolcmillió lejre rugna, ami a nyugdíjpénztár négy milliárd lejes évi költségvetésében nem különösen nagy tétel, a kérdést pedig nyugvóponttra juttatná. Mivel ezek az emberek idő előtt vesztették el állásukat és ezzel súlyos jogi hátrányt szenvedtek, nyugdíjaztatásuknál méltányos lenne pótéveiket is betudni. Határozati javaslatot terjeszt elő, amelyben a szakosztály felkéri a nagygyűlést, hogy a Párt szorgalmazza a tisztviselők nyugdíjának kieszközlését olyan módon, hogy a tizenötévi tényleges szolgálat után négy-öt évet, a tizenhat-huszevi szolgálat után három évet tudjanak be.

A kisebbségi szakosztály tárgyalási anyaga, amint az előadottakból kitűnik, a magyar kisebbség életbevágóan fontos kérdéseit ölelte fel. Legsúlyosabb bajaink és legkeservebb panaszaink szerepeltek tárgysorozatán. A komoly méltóság és nemzeti öntudat jegyében lefolyt gyűlésnek bizonyára eredménye is lesz!

Hírek

Romániát nagy küldöttség képviselte Masaryk temelésén. Masaryk temelésén Romániát Tatarescu miniszterelnök vezetésével nagyobb küldöttség képviselte. A román küldöttség külön vonaton utazott Prágába. A temetés napján Bucurestiben Masaryk lelkiüdvéért istentiszteletet tartottak, amelyen résztvettek a kormány tagjai, a marsallok, a diplomáciai kar, a pártok vezetői és magas polgári és katonai előkelőségek.

A Szentszék meghiusította a Népszövetség naptár-újítási tervét. A Népszövetség évek óta foglalkozik azzal a tervvel, hogy a jelenleg érvényben levő naptárt új rendszerű naptárral cserélje fel. Az új naptárban a mozgó ünnepek állandó helyet kaptak volna és így a naptár használata a magán- és kereskedelmi életben célszerű lett volna. A római Szentszék a naptárújítás tervének kivitelét meghiusította, kijelentve, hogy a Szentszék nem fogadja el a husvétii és pünkösdi ünnepekre vonatkozó újítást. A Nemzetek Szövetségének naptárújító terve így meghiusult, mert a többi egyházak csak azzal a feltétellel járultak volna hozzá, ha minden keresztény egyház elfogadta volna.

Borzalmas vasúti szerencsétlenség Bánffyhunyd közelében. Csucsá és Kissebes állomások között a nagyváradi személyvonat összeütközött egy Kolozsvár felől robogó gyorstehervonattal. A borzalmas szerencsétlenség alkalmával nyolc vasúti meghalt. Huszonöt vasutas és utas megsebesült. Nagyobb szerencsétlenség keletkezését Kis Antal, magyar nemzetiségű

fűtő akadályozta meg, aki az összeütközés után szerencsésen megmenekülve, visszaugrott mozdonyára és a gőzt ki akarta engedni, hogy a mozdony ne robbanjon fel. Minthogy a gőzszelep nem működött, eltörte a vizmutató üveget. A forró gőzöt is halálra forrázta. Vértanu haláláról nagy részvéttel irnak az ujságok. A szerencsétlenséget Corneanu, kissebesi forgalmi tisztviselő gondatlansága okozta.

Hány köztisztviselő van Romániában? Romániában 250 ezer köztisztviselő van. A megállapítások szerint 50 ezerrel több, mint amennyire szükség van. A felsleges köztisztviselők évi fizetése az állami költségvetésből 3000 millió lejt emészt föl.

Talárban bíraskodnak a járásbírók is! A bírák eddig csak törvényszéki bírótól fellele ítéleztek talárban. A járásbírók hivatalukat polgári ruhában látták el. Az igazságügyi miniszter elrendelte, hogy a jövőben a járásbírók is talárban végezzék hivatali működésüket.

Szigoru intézkedés a csempészek ellen. A Máramarossziget környékén folyó nagyarányú csempészesek következtében a postai csomagküldeményeket előzetes vámvizsgálatnak vetik alá. Hogy a vámvizsgálat lebonyolítását megkönnyítsék, csak az állomáson levő postán vesznek fel csomagokat.

Papana kapitány Amerikából Bucurestibe repül. Papana kapitány, a kiváló román repülő, Amerikából leszállás nélkül Bucurestibe akar repülni. Tervét az ősz folyamán készül megvalósítani.

Korcsmázás helyett kuglizás. A Siklódi és Kibédi Tekéző Egyesület kugliversenyt rendezt.

A versenyt a kibédiek nyerték meg. A lapunk számára beküldött híradásból a Kibédi Tekéző Egyesület vezetőségének következő megjegyzését közöljük:

„Ez a verseny első pillanatra nem tetszik közérdekű dolognak. Pedig, ha tekintetbe vesszük, hogy egyszerű falusi emberek a vasárnapi korcsmázás helyett egészséges, testedző foglalkozást folytatnak, úgy például szolgálhat más községek ifjúságának is.“

Mi is csatlakozunk a hír beküldőjének véleményéhez.

Magyar uszóról neveztek el egy braziliai versenyt. A braziliai uszósövetség sorozatos versenyeket rendez, hogy versenyzőit a tokiói olimpiai versenyekre kiválassza. A száz méteres gyorsúszó verseny hivatalos címe a következő:

„Csik Ferenc 1936-ik évben szerzett olimpiai bajnokságának emlékére és Magyarország tiszteletére rendezett, 100 méteres gyorsúszó verseny.“

Felépült a Szahara sivatagban az első keresztény templom. A Szahara sivatagon fekvő El Golea helységben felépült az első keresztény templom. A templomot jövő év tavaszán fogják felszentelni.

Kedélyes börtön. A szatmári fogházban töltik ki büntetésüket Juga Augustin, volt nagybányai alpolgármester és Chereches Tiberiu, a nagybányai munkásbiztosító pénztár volt pénztárosa. Mindketten hivatalban elkövetett pénzügyi szabálytalanságok miatt kerültek börtönbe. Egyik éjjel a rendőrség ellenőrző körutja alkalmával a két elítéltet egy fogházorviselésében a városban talált. A mulatozó rabokat a fogházorviselőkkel együtt visszakísérték a börtönbe.

A székelyföldi névelemzés — bíról ítélet villogdani.

Paizs Lajos, kászonaltizi gazdálkodó fiát, Dávidot, a kászonaltizi állami elemi iskola igazgatója a római katolikus felekezeti iskolából az állami iskolába kényszerítette át azzal az érveléssel, hogy a Paizs-család eredetileg román volt, neve nem Paizs, hanem Pais. Paizs Lajos tiltakozott ez ellen és közigazgatási keresetet adott be a marosvásárhelyi ítélő táblához, hogy a tanfelügyelő rendelkezését semmisítsék meg. A marosvásárhelyi ítélőtábla közelebről határozott a közérdekű ügyben. Az ítélőtábla kimondja, hogy helyet ad Paizs Lajos keresetének, megsemmisíti a csikmegyei tanfelügyelőség rendelkezését, amely Paizs Lajos fiának a római katolikus felekezeti iskolából az állami iskolába való átírását akarta keresztül vinni. Egyidejűleg kötelezte arra a nemzetnevelésügyi minisztériumot, hogy a felperes szülőnek, végrehajtás terhe mellett, fizessen ki 4 ezer lej költséget. A nemzetnevelésügyi miniszter képviselője az ítéletet a semmitőszékhez megfelelőbbézte. A semmitőszék is bizonyára Paizs Lajosnak fog igazat adni. Néhány évvel ezelőtt ugyanis Borcsa Gergelynek hasonló természetű ügyében a semmitőszék kedvező ítéletet hozott.

Ez az ítélet bizonyossá teszi, hogy Paizs Lajos hasonló természetű ügyében is kedvező döntés fog történni.

A marosvásárhelyi ítélőtábla ítéletének indokolása a lelkiismereti szabadság védelmének jegyében született meg. Kimondja, hogy még akkor sem lehet bárkitől elvitatni az egy nemzettesthez való tartozást, ha a tanügyi hatóságok nemcsak állítják, hanem esetleg okmányokkal is bizonyítják a román származást. A marosvásárhelyi bíróság ítéletéből következik, hogy ilyen esetekben az érdekelt fél lelkiismeretének szabad megnyilatkozása kell, hogy döntő érv legyen. A marosvásárhelyi tábla ítéletének tehát közérdekű jelentősége van, mert a Székelyföldön folyó névelemzésekkel kapcsolatban sokan kerülhetnek abba a helyzetbe, hogy iskolaválasztási jogukat az iskolaügyi hatóságokkal szemben megvédjék. Borcsa Gergely és legújabban Paizs Lajos, kászonaltizi gazdálkodó esete mutatja, hogy a nemzeti hovatartozás kérdését a lelkiismeret szabadságának jegyében hozott igazságos ítélet alapján, mindenki maga szabadon állapítja meg.

Megtartották a vasutasok nyelvvizsgáját. A vasutasok nyelvvizsgáját, annak ellenére, hogy azt a vasutigazgatóság a Magyar Párt közbenjárására későbbi időpontra halasztotta, mégis megtartották. A vizsgán a vasutasok öt százaléka bukott el. Az elbukott vasutasok nyugdíjigényperral fogják megtámadni a vasut igazgatóságát.

Vizbefulladt egy lakodalmas menet. Ferozpur, indiai község közelében egy lakodalom násznépe a széles folyón kompon kelt át. A folyó közepén a komp felfordult és az egész násznép a vízbe veszett. Ötvenen haltak meg.

Ötletes adóelengedési kérvény. Egy kínai földműves földjét jég verte el, mire ő összegyűjtötte a jéget; egy tömbbe gyurta és ezt fuvarozta be az adóhivatalba. Erről és sokszáz más érdekességről közöl cikket Tolnai Világlapja új száma.

Minden hiábavaló volt?

Akkor csak a legjobb szer, a Togat segíthet. Togat nemcsak fájdalomcsillapítólag hat, hanem gyorsan és biztosan meggyógyítja a rheumát, köszvényt, ülőidegszabát, gripát, idegfájdalmakat és főfájást és hűléses betegségeket. Gyógyszertárakban és drogériákban Lei 12., 52, 130.

Kisgyermek csodálatos menekülése a haláltól. Stockholmban egy három éves kisfiú leesett a negyedik emeletről. Két munkás látta a szerencsétlenséget és a zuhanó gyermek alá ugrottak, hogy felfogják. Sikert is a gyermeket kifogniok. A közönség a két derék munkást nagy ünneplésben részesítette.

Huszonhárom év után hazatért Oroszországból egy hadifogoly. Negru Tódor, bihar-megyei származású, román föld-

műves 23 évi hadifogság után a nagyváradi pályaudvarra érkezett, hogy szülőfalujába visszatérjen. Negru feleséggel és 4 gyermekkel érkezett vissza szülőföldjére.

Súlyos szerencsétlenséget okozott a felrobbant háborus emlék. Rajkovic Lajos, nagyváradi borbélymester egy háborúból származó srápnelhüvellyel foglalatzkodott. A srápnelhüvely, amelyet régen árthatatlannak hitt, felrobbant és három ujját letépte.

IPAROSOK FIGYELMÉRE

AZ IPAROS

az új területek kis- és közép-iparosainak országos hetilapja.

Megjelenik minden pénteken 10 nagy oldalon. - Előfizetési ára negyedévi 75 lei. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól.

Arad, Str. Brailanu 18.
Iparos-Ottó.

Szatmáron eltávolították a magyarnyelvű cégtábláikat.

Szatmár város időközi bizottsága kimondotta, hogy Szatmár területén a jövőben csak a román nyelvű cégtáblákat lehet alkalmazni. Az érdekeltek a rendelkezést a Kolozsváron székelő közigazgatási táblához fellebbezték meg. A közigazgatási tábla ítéletében kimondja, hogy a cégtáblákon más állandó jellegű feliratokon kívül a magyar nyelv is szerepelhet és így Szatmár város időközi bizottságának az a rendelkezése, hogy nem engedélyezi a cégtáblákon a magyar feliratok alkalmazását, jogtalan volt. Szatmár város időközi bizottsága a kolozsvári közigazgatási tábla ítéletét a Bukarestben székelő legfelsőbb közigazgatási táblához fel-

lebbezte meg. A fellebbezésre válasz még nem érkezett, mert Bucuresti-ben az ügyet nem tárgyalták le. Az időközi bizottság azonban nem törődve a kolozsvári közigazgatási bíróság döntésével és be sem várva a legfelsőbb Közigazgatási Bíróság döntését, rendeletileg intézkedett, hogy a cégtáblákon magyar felirást nem szabad alkalmazni. A rendeletben a város időközi bizottsága a közigazgatási törvény rendelkezéseire hivatkozik, majd így folytatja:

„Ujból felhivatnak az összes érdekeltek, hogy az állandó jellegű feliratokat, ugymint cégtáblákat, reklámokat, ha azok nem az állam hivatalos nyelvén

vannak megszövegezve, folyó évi szeptember 22-ig távolítsák el és ezen időpont után a feliratokat tökéletes helyesírással, kizárólag román nyelven szövegezzék meg és függeszték ki. A fenti határozatnak meg nem felelő cégtáblákat, reklámokat a város az érdekeltek költségére hatóságilag fogja eltávolítani.“

A határozatból nyilvánvalóan kitűnik, hogy a város vezetője végleges és jogerős döntés előtt karhatalommal akar határozatának érvényt szerezni. Nemcsak az érdekeltek, de az erdélyi magyarság egész közvéleménye megdöbbenéssel veszi hirt az erőszakos eljárásról.

Mióta a Togal-tablettát ismerem, nem félek meghűléstől (gripától). Főfájásnál, torokfájásnál, rosszindulatú idegszabánál esakis a Togal segít rajtam. Előírás szerint bevéve, azonnal elmúlnak a fájdalmak. Togal-bevétele után nagyszerűen alszom.

Tifuszjárvány van Szatmármegyében. Szatmármegye több községében tifusz-járvány pusztult. A betegség különösen Csedrek községben öltött veszedelmes méreteket. A járványos betegség súlyos lefolyású, sok halálos áldozat van.

Leégett a dicsőszentmártoni téglagyár szárítója. A dicsőszentmártoni Herkules-téglagyár egyik nagy szárítója kigyulladt és leégett. Szerencsére nem volt szél és így nem keletkezett nagyobb veszedelem.

Művészek műhelytitkai. A legismertebb művészek műhelytitkait rendkívüli érdekes képekkel illusztrált riportokban tárja fel a Délbáb legújabb száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

A betörők becsületszava. Egy bucurestii börtönőr két bűnöst kísért a városon keresztül. A foglyok pénzt adtak a börtönőrnek, hogy egy korcsmában szomját csillapítsa. Amíg a börtönőr a korcsmában volt, a foglyok a korcsma ajtó előtt ma-

radtak s hogy megnyugtassák kísérelőjüket, becsületszavukat adták, hogy nem fognak elszökni. A börtönőr megittasodott és mikor kiment a foglyoknak hült helyét találta. Így a foglyok helyett a börtönört kísérték a fogházba.

1937—38. iskolai évre először jelent meg a

Diák-zsebkönyv,

amely gazdag tartalmánál fogva máris a diákok legkedveltebb barátja lett. — Főbb tartalma: 1937—38. évre naptár; törvényes, hivatalos és egyházi ünnepek az iskolai szünetnapok megjelölésével; előjegyző-naptár, kimagaslóbb történelmi és irodalmi vonatkozású eseményekkel egybekapcsolva; számszerű adatok Romániáról; önálló államok (terület, lakosság, népsűrűség, főváros, államforma és államfők megjelölésével); idegen pénznemek; mértéktáblázat; rövidített szorzások; kamatszámítás és kulcsszámítástáblázat; Morze-jelek; a bélyeggyűjtés legújabb formája; stb. stb. diákokat érdeklő hasznos tudnivalók. Terjedelmes sport-rovat (világrekord, Román rekord, Magyar versenyzők olimpiai helyezései: 1896. Athén -1936. Berlin stb.). Póstai díjszabások és különböző előjegyzésekre szolgáló táblázatok. Osztályozó napló. — Terjedelme 175 oldal. Vászonkötés. Megvásárolható minden könyvkereskedésben 20.— lejért. — Kiadja: a „Diák-zsebkönyv” szerkesztősége, Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5.

Kerti gondok.

A hűvös nyár és augusztus hónap esős időjárása hozzájárultak ahhoz, hogy a kertben a munkákat a rendestől eltérőleg végezzük. A tavaszi és nyáreleji szárazság a növényzetet nagy mértékben visszavetette fejlődésében és azok a kerti növények, amelyek rendes körülmények között már szeptemberben betakaríthatók voltak, idén még nem jutottak el olyan fejlődési fokra, hogy betakarításukat meg lehessen kezdeni. Általában soha sem szabad sietni a kerti termények betakarításával, mert csak a teljesen megérett termékeket lehet a piacon előnyösen értékesíteni.

Idén ezt a szabályt különös figyelembe kell részesíteni, mert a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt az összes kerti termények visszamaradtak fejlődésükben. Vigyázzunk tehát arra, hogy a gyökeres és gumós növényeket tehát a murkot, petrezselymet, krumplit ne szedjük ki elsietve, mert gyenge minőségű, télen át könnyen romló terményt kapunk. A nyári krumplit is bent kell hagyni a földben és csak azután szabad kiszedni, miután levélzete teljesen leszáradt és többnapos száraz időjárás után a gumók alaposan megszáradtak.

A hagyma és fokhagyma kiszedését ott, ahol megérték, meg lehet kezdeni. Vigyázzunk azonban arra, hogy a betakarított hagymát és fokhagymát száraz, szellős helyen tartsuk, hogy téli raktározásra alkalmassá váljanak.

A fagyok beállta előtt a paprikát szedjük le. A megérett zöldpaprika és gömbölyű formájú paradicsompaprika homokban kitűnően eltarthatók. Ha jó száraz homokba rakjuk, újév után is van finom, üde ízű csemege-paprikánk. Az éretlen paradicsomot is megmenthetjük a pusztulástól, ha a fagyok előtt betakarítjuk. Szárastól együtt kell elrakni az éretlen paradicsomot száraz, szellős helyen, rudakra aggatva. A szárazkról a leveleket leszedjük és néhány órán át a levelezett töveket napon szárítsuk, hogy a sebek gyó-

gyuljanak be. A száraz, fagymentes helyen felaggatott paradicsom töveken az éretlen paradicsomok lassacskán beérnek. Ilyen módon karacsony tájékán is kerülhet friss paradicsom az asztalra.

A téli káposztát az enyhébb fagyok után kell kiszedni. Most, ha még nem tettük volna meg, a káposzta töveket a földből könnyedén kiemeljük, hogy a növény táplálkozását beszüntessük. Így a káposzta nagyon jóminőségűvé válik és zölden is könnyen eltartható. A rothadó káposztafejeket gondosan hordjuk ki a táblából és égessük el, hogy a fertőzés továbbterjedését megakadályozzuk.

Ilyenkor vethetünk salátát, labodát, hagymát, feketegyökeret és murkot, petrezselymet. Sok káposztafajta is kitűnően bírja az őszi vetést.

A gyümölcsöskertben folytatjuk a gyümölcs szedését — az érés sorrendjének pontos betartásával. A pálinkának szánt szilvacefrét naponta keverjük meg, amikor új gyümölcsöt teszünk bele. Az újonnan berakott gyümölcsnek ugyanis a cefre belsejébe kell kerülnie, hogy hamarabb áterjedjen. A szilvapálinka kitűnő minőségű lesz, hogy ha 100 liter cefrére számíva, abba 150-200 darab szilvamagot teszünk. A téli gyümölcs szedésével várjunk, mert csak úgy tudjuk jól eltartani, ha későn szedjük le. A gyümölcsösben és szőlőben a darazsakat darazsfogó üvegekkel foghatjuk. Befőttes üvegbe kevés cukrosvizet öntünk, az üveg száját bekötjük és akkora lyukat furunk a papíron, hogy a darázs beférjen. Az üvegbe mászott darazsak többé nem tudnak kibujni.

A virágoskertben és diszkertben bő öntözéssel igyekezzünk biztosítani a késő, őszi virágzást. Az elnyitott és száradó virágokat levágjuk és a talajt a virágok között gondosan megkapáljuk. Ne feledkezzünk el arról, hogy a legszebb virágok magját szedjük meg továbbtermelésre.

Tudnivalók egy miniszteri rendeletről

Pár nap múlva teljes erővel indulnak a vetések, tehát a gazda legfontosabb feladatát képezi a vetőmag helyes megválasztása és annak üszög elleni kezelése. Ez a munka nem csak a gazdának, de magának az államnak is érdeke, mert ettől függ nagymértékben a jövő termés sikere.

Az elmúlt évig a vetőmagvak pácolása tekintetében sok jó tanácsot kapott a gazda, melyeknek betartása saját érdeke volt. Sajnos azonban nem minden gazda fogadta meg a jó tanácsot és vetőmagját vagy rosszul csávázta és búzája üszkös lett, vagy pedig nedves kékköves fűrdővel a vetőmagvak károsítása folytán önmagának okozott kárt.

Az idény aratáskor és esépléskor kitűnt, hogy termésünk mennyiségileg nagy, de igen nagy mértékben üszögfertőzött, ennélfogva a földművelési miniszter elrendelte, hogy a gazdáknak az elvetésre szánt vetőmagot büntetés terhe alatt kezelniük kell.

A törvény ugyanakkor azt is elrendelte, hogy üszögmentesítésre csak a mult hó folyamán megvizsgált és a Mezőgazdasági Kutatások Intézete által jónak talált szárazpácok használhatók.

Minden gazdát csak örömmel töltöhet el, hogy régi barátja a Porzol a minisztériumi ellenőrzést sikerrel kiállotta és használatát aként engedélyezték, hogy 1 mázsa vetőmaghoz csak 20 deka Porzol szükséges, úgy mint eddig.

Gazdaérdek tehát, hogy valódi vörösszinű Porzol-t vásároljunk, mely ime a legfőbb jóvágányást is elnyerte.

A gazda tehát Porzol-t kérjen és csak Porzol-t fogadjon el. A törvény értelmében minden csomagolásra kívülről egy címke van ragasztva, mely feltünteti, hogy a pác milyen adagolásban használható. A valódi Porzol dobozán a következő számok olvashatók: No. 3 és No. 354, továbbá az is, hogy 200 gr. Porzol 100 kg. vetőmaghoz keverendő.

Tartásra legjobbak a két-hároméves tyukok! A tyukok tojáshozama életkoruk szerint nagyon változó. A tyuk első évben tojik legkevesebbet, hároméves kora után pedig to-

jáshozama megint csökkenni kezd. Egy németországi baromfitelepen végzett kísérlet alapján a következőket állapították meg:

A kísérleti tyukok első évben átlag 20 tojást, második évben 120-at, harmadik évben 130 tojást tojtak. Négyéves korukban a tojáshozam csökkenni kezdett. Negyedik évében csak 100 darab tojást tojtak. Ötéves korban csak 60-at. Ez a kísérlet igazolja, hogy leghelyesebb két-hároméves tyukokat tartani. A tulságosan fiatal és az öreg tyukok nem értékesítik jól a takarmányt, mert keveset tojnak.

Szőllőtermő gazdák boradója. A hivatalos lap szeptember 14-én megjelent, 212. számában királyi rendelet jelent meg a szesz törvény módosításáról. A rendelet 4-ik paragrafus a következő fontos rendelkezést tartalmazza:

A szőlőtermelő gazdák és családtagjaik, valamint összes, bármilyen minőségben levő alkalmazottaik fejenként és évente 200 liter bort illetégmentesen fogyaszthatnak.

A rendelkezéssel a szőlőtermelők régi sérelmét orvosolták. Gazdaünnep Kolozsváron. A kolozsvári Gazdasági Egyesület gazdanapot tartott Kolozsvá-

KÉKKŐ-csáva gazda kára, PORZOL-pác a haszon ára!

Vásároljatok **PORZOL-t**, melyet a Miniszterium engedélyezett és melynek hivatalos használati előírása 200 gr. egy mázsa vetőmagra.

Ha **PORZOL-t** kértek, vigyázzatok, hogy ne más!t kapjatok.

Szövetkezetekben, magkereskedésekben üzletekben követeljétek az eredeti vörösszinű **PORZOL-t**.

áron. A gazdanappal kapcsolatosan ekebemutatót, előadásokat, diszgyűlést tartottak és kiállítását rendeztek. A gazdaünnepségek sorozatát este a kolozsvári Magyar Színházban diszelőadás zárta be. Gárdonyi Gézának a „Bor” című színművét adták elő. Az előadás előtt a kolozsvári Földész dalárdák dalokat adtak elő.

Gazdasági kiállítás Di-esőszertermártonban. A Kisküüllő-megyei Gazdasági Egyesület október 3-án gazdanappal egybekötött mezőgazdasági kiállítását rendezett. A kiállítást Gyárfás Elemér szenátor nyitotta meg.

PIAC

Október hónapban kerül sor a cukor árának megállapítására.

Közöltük lapunkban, hogy a cukorrépa termelők nincsenek megelégedve a cukorgyárak által fizetett répa-árakkal, mert a termelési költségek az utóbbi években megdrágultak. Hosszas tárgyalások után október hónapban kerül döntésre a kérdés. Jelenleg a kartell-bizottság szakértőket küldött ki, hogy a kérdést tanulmányozzák.

Gyenge méztermés van a Bánátban.

Tavasszal a szárazság miatt nem volt jó méhlegelő. Később, amikor a tarlóvirágok nyíltak, a hideg esőzések akadályozták meg a méheket abban, hogy mézet gyűjtsenek. Így a Bánátban az idén nagyon gyenge méztermés volt. A mézárak a tavalyi 28—30 lejes árról kilónként 35—40 lejre emelkedtek. A legdrágább az akác-méz. Ennek kilójáért 40 lejt adnak.

Buzát vásárol Japán, drágul a buza.

Brailába japán kiküldöttek érkeztek, akik búzát akarnak Japán számára vásárolni. A hír hatására a buza ára Brailában hirtelen drágulni kezdett.

Gyümölcsöt vásárolnak a svéd kereskedők Erdélyben.

Svédországi gyümölcskereskedők érdeklődtek Bucarestiben, hogy nagyobb mennyiségű gyümölcsöt vásárolhatnának-e Románia területén. Tekintettel arra, hogy a svéd kereskedők nagyon előnyös ajánlatot tettek, valószínű, hogy különösen Erdélyben, ahol a legkiválóbb minőségű gyümölcs terem, rövidesen megindul a Svédországba szállítandó gyümölcs vásárlása.

Újra betiltották a kukorica kivitelét.

A kukorica külföldre való szállítását a nyárvégi esőzések termésjavító hatása alatt a kormány engedélyezte. Tekintettel azonban arra, hogy a legújabb jelentések szerint a nyári szárazság nagyon sok helyen teljesen megsemmisítette a kukoricatermést, a kormány újabb intézkedéssel megtiltotta a kukorica külföldre való szállítását. A kormány intézkedésének hatása alatt a kukorica a kisebb vidéki piacokon drágult, a nagyobb piacokon azonban változatlan áron kínálják.

Megkönnyítették a boreladást.

A pénzügyminiszter legújabb rendeletével könnyítéseket engedélyezett azoknak a szőlőtulajdonosoknak és szilvás kerttel rendelkező gazdáknak, akiknek szőlője vagy szilvása négy holdnál nem nagyobb. Az ilyen termelők a percepiától forgalmi igazolványt kapnak, amelyben nem kell feltüntetni

a bor vagy pálinka vevőjének nevét, csupán a helységet, ahova a szeszestalt szállítják. A termelő be kell, hogy tartsa az igazolványban előírt utvonatlat, ezen az utvonalon azonban bárhol eladhatja borát vagy pálinkáját. Az eladandó italokhoz minden edényre származási bizonyítványt kell beszerezni. Egy edény vagy hordó tartalmát csak egészben szabad eladni és a tulajdonos személyesen kell, hogy végezze az eladást.

Ipari rovat

Diszgyűlés keretében ünnepezték Benkő László nyomdatulajdonost.

Benkő László, marosvásárhelyi nyomdatulajdonost méltó ünneplésben részesítették abból az alkalomból, hogy nyomdászati működésének 50 éves évfordulóját ünnepelte. A diszgyűlés keretében tartott ünnepségen az ünneplő nyomdatulajdonost nagyon sokan üdvözölték. Az üdvözlők névsorából kiemeljük dr. Willeker József magyar képviselőt, aki dr. gr. Bethlen György Országos Párt elnök és Inczédy-Jókman Ödön ügyvezető alelnök üdvözletét tolmácsolta. Lapunk kiadóvállalatának vezérigazgatója, dr. Véckás Lajos a munkaadók szövetsége nevében üdvözölte Benkő Lászlót. A Minerva üzemvezető igazgatója, Lengyel Albert az este lefolyt diszvacsoara alatt tartott ünnepelő beszédet. Benkő László az ünnepségek alkalmával a munkanélküli nyomdászok segélyegylete javára 5000 lejes adományt tett.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

Meghasonlott ember.

Egy jeles igehirdető e szavakkal jellemezte korunk emberét: Minden nyomoruságnak az a forrása, hogy meghasonlott az ember önmagával, meghasonlott egymással, meghasonlott Istennel. Ah, a mi korunkra igazán talál ez a jellemzés. Meghasonlott a mai ember önmagával. Megdöbentés rémuléttel ismertük meg, hogy játéklabda vagyunk valami kiszámíthatatlan végzetnek kezében, mely ma ide, holnap oda hány. Hiába küzdünk, tusakodunk, úgy érezzük, fővényre építünk.

Meghasonlott az ember egymással. Uralomra jutott az ember életében a meghasonlott ember lázadó bölcsessége. Minden hiábavaló. Reménységünk megcsal. Eseményeink porbahullottak. Csak a jelen perce a mienk. Egyél, igyál én lelke, holnap ugyanis meghalunk. És a felszabadult önzés összetöri a vallási, nemzeti, az emberiségi szolidaritás törvénytábláit, átgázol az emberi élet isteni törvényein s egyetlen célt ismer, saját érvényesülését. Így lesz az emberiség élete mindenek harca — mindenek ellen. Így jut az ember meghasonlásba Istennel, akinek lelkiismeretében megnyilatkozó törvényét lábbal tiporja. Az egyéni és emberiségi élet meghasonlottságából így lesz Istennel szemben való meghasonlottság. Azonban érezzük, hogy nem jól van ez az élet úgy, ahogy van, belső és külső béke, lelki megnyugvás nélkül. Érezzük, hogy minden mássá lenne, ha mi emberek megváltozhatnánk. De honnan vegyük erre az erőt? Az emberiség már komoly próbákkal kísérletezett. Próbált a nemzeti eszme érvényesítése által boldog életet teremteni. Nem sikerült. Próbált szociális átalakulások által új életet teremteni. Hiábavaló kísérletezés volt ez is. Ma tudjuk, hogy amíg az emberek meg nem változnak, amíg a lelkük meg nem tisztul, amíg szeretni és megbocsátani egymásnak meg nem tanulunk, addig hiábavaló minden. Egy próba még hiányzik. Próbáljuk meg átadni szívünket, életünket a Krisztusnak. Ő azért jelent meg,

hogy megtartsa a bünösöket. Bizonyára neki sikerül az, ami embernek lehetetlen.

Egy jeles prédikátor azt mondotta volt, hogy alapjában kétféle életfelfogás lehetséges a világon az emberek között. Az egyik a reménytelenségnek, a kétségbeesett csüggedésnek végzetes rémlátása, amely nem lát más megoldást a szenvedések, nyomoruságokkal vivódó ember számára, csak azt, amit Jóbna felesége tanácsolt nagy elkeseredésében férjének, amikor így szólott: „Erősen állasz-e még mindig a te feddhetetlenségében? Atkozod meg az Istent és halj meg.“ (Jób II. 9.) A másik pedig a zsoldárosnak bátor bizalma, csüggedetlen reménysége az életet ostromló kétségek között is. A 42-ik zsoldárosban olvassuk a hívő léleknek bátorító szavát, amikor eképpen biztatja fájdalmai között a hívő lélek önmagát: „Miért csüggedsz el lelkem és miért nyugtalankodol bennem? Bízál Istennel, mert még hálát adok én néki, az én szabadítómnak és Istenemnek.“ (Zsoltár 42 : 12.) Ez a nyilatkozat arról beszél, hogy van egy csodaforrás, amelyből erőt meríthet a meghasonlott ember beteg szívének, csüggedt lelkének gyógyítására. Ez a csodaforrás a hit. Az igazán nagy lelkek mindig ebből a csodaforrásból nyertek erőt nagy feladataik betöltésére. „Egyáltalán nem tudom, honnan venném a kötelességteljesítemhez az erőt, ha nem Istenbe vetett hitemből“ — mondotta Bismarck.

Meghasonlott ember nagyon sok van közöttünk is. Ismételnünk kell az utmutató szót, csak egyetlen csodaforrás van, amelyből gyógyító erőt nyerhetünk a felemelkedésre és ez a hitbeli megújulás. Így érjük meg, hogy nagy válságok idején semmi sem segít a világon, amíg a lelkek nem engednek a Krisztusi intelem felhívásának: Térjetekek meg és higgyjetekek az evangéliumnak. A mai kor meghasonlott emberének is erre a két dologra, nélkülözhetetlen orvosszerre, megterésre és hitre van szüksége.

Mulattató

Őszi hangok.

— Pósa Lajos verseiből. —

SIRÓ FÁK

Sír a kertünk minden fája,
Siratja az elmúlt nyarat,
Siratja a dalos madárt,
Siratja a napsugarat.

'Oh, hogy a fa, mint a könnyet,
Minden lombját úgy elstrjal
Hány örömmek volt bölcsője!
Hány örömmek lett a sírja!

KOPORSÓ

Hullnak a levelek,
Hullnak a virágok,
Sárguló fák alatt
A tó partján járok.

Szerelmes ifju pár
Csónakázik vígan,
Könnye kis csónakuk,
Mint a fecske illan.

Elsuhan az élet,
Mint vizen a csónak —
Elszóród a fa is,
Jó lesz koporsónak!

TÓ PARTJÁN

Ez a föld egy nagy koporsó:
Ember, állat temetője,
Hulló rózsá, összetört szív
Könnyeztetett szemfedője.

Ki ismeri meg a porát
Királyoknak, koldusoknak?
A galambok, a viperák
Egyenlően porladoznak.

A csillag is földre hull le
Kialudni csendes estén —
Költőnek is jut egy kis hely
Meppihenni édes keblén.

A divat ördöge.

Egyet s mást szeretnék mondani a divat ördögéről, s ennek az ördögnek az incselkedéseiről. Ne mondja azt nekem senki, hogy nem ismeri ezt az ördögöt. Itt jár közöttünk minden nap, sőt a napnak minden órájában. Szemtől-szembe kerülünk vele, ránk mosolyog, kínálja az ő kívánatos portékáit, s mi rendre nézegetjük, sokszor nézegetjük, s végre megkívánjuk.

Ihol felkerekedik faluról egy cselédleány, messze faluból, ahol még a divat ördöge nem járt, vagy ha járt is egy-egy országos vásáron, sok kárt nem tehetett. A cselédleány hoz magával egyszerű falusi köntöst, nem cifrát, de tartósat. Olyant, minőt az édesanyja is hordott, hord ma is maga kezével fonta, szötte, a kendert is ő vetette, ő nyűtte, ő tilolta meg mint a Székelyföldön mondják, — vagy bakolta, ahogy más vidéken mondják. Aztán erős patkós csizmát hozott magával, egy kicsit nagyokat koppan, ha végigmegy benne az utcán, de egyébként tisztos jószág, emberül meg van csinálva. Aztán hoz fejre való kendőt, a haját befonja két vastag tinesbe, holmi olcsóbb fajta pántlikából csokrot köt a végébe. Így hordják a falujokban. És van csinos testhez álló lájbija. Így láttam őt az első hónapokban, s jól esett így látnom őt. Még meg is dicsértem érte, hogy a falujokbeli viseletet szereti.

Telik-mulik az idő, s egy szép napon lekerül végkép az én falusi leánykám lábáról a csizma. Nyilván elszakadt a talpa. Nem a. Ellátogatott hozzá a divat ördöge. Ezúttal a szomszédok szörbaleánya alakjában.

És így szólott:

— Hallod-e, Julis, vesd le már azt az utálatos, kopogós, vastag talpú csizmát. Olyan vagy benne, édesem, mint egy falusi medve. Nem szabad ilyen ordináre csizmában járni városon.

Így szólott a divat ördöge nagy-csufondárosan Julishoz.

Nagy-csufondárosan mondotta, s ez volt a Julis baja. Megijedt a csufondáros szótól, s kezdte szégyelni a vastagtalpú csizmát.

Aztán belébujt a divat ördöge a nagysága finom kis cipellőjébe, amely fényes is volt, zöld is volt, csatt is volt rajta. Szólott az ördög:

— Próbáld fel ezt az úri cipellőt, meglátod, milyen szép leszél bennel Kicsi ám a te lábád is, nem baj, ha kissé szoritja. Próbáld fel, Julis!

És Julis felpróbálta és a zöld cipő igen jól állott, a divat ördöge tapsolt örömeiben.

Aztán rendre jött a blúz, az öv, a keztyű, a slájer (ezt magyarul fátyolnak is hívják), jött a kalap; mind a divat ördöge hozta, vagy jobban mondva: Julist vitte oda a temérdek cifra bollok tükörablakos kirakataihoz s mutogatta:

— Azt nézd! Ezt nézd! De szép lennél te evvel, hát még avvall! A boltban, a mézsárszékben, a piacon, az utcán már kisasszonynak szólítanak. Te Julis, ha ilyen kalappal mennél végig az utcán, bizony még kezét is csókólnának neked. Mit gondolsz, Julis?

Julis azt gondolta, hogy a hazuról hozott falusi köntöst nem viselte, mert apránként városi kisasszony lett belőle. Ha az édesanyja őt vasárnapi pucban látta volna, bizony meg sem ismeri. Elhaladna mellette, mint egy vad-idegen mellett.

De az mindegy. Julisból kisasszony lett, Julis nem járhat a nagyvárosban ordináre falusi ruhában, azt a divat ördöge a legjobb akarat mellett sem engedheti meg azoknak a falusi lányoknak, akik nagyvárosba kerülnek. Sőt ezzel sem elégszik meg. A divat ördöge átváltozik órává, aztán óraláncá, belébúvik ezerféle csecsebecsébe, amelyek ott csillognak-villognak a kirakatokban, mind több meg több formát változtatnak, színes köveket raknak a gyűrűbe, a fülbevalóba, a tűk fejébe, mind finomabb csipkét varrnak a blúzra, mind válogatottabb tollakat tűznek a kalapokba. Jaj annak, aki sokszor látja, s benne van a szívében a kívánságnak a szikrája, mert a divat ördöge ezt a szikrát el kezdi fújni, s addig fújja, míg láng lobban fel belőle s ez a láng elhamvasztja a falusi tisztas köntöst, felgyújtja a szövészeket, kipusztítja apránként a házi munkához szokott, s benne örömet, büszkeségét leelő ivadékot.

De menjünk csak tovább! Elkerül hazuról a falusi legényke. Városba adják valamilyen mesteremberhez. A katonasor alá kerülő falusi legényt besorozzák három esztendőre, városba kerül, ormóttan nagy kaszárnyába. Az inas-

gyermekből mesterlegény lesz idővel; a ruha, melyet hazuról hozott, elszakad, a városban másfélét lát: úri szövetből csinálják, holmi gazdag gyáros százával-ezrével varratja. Kirakják a boltok elé, a nadrágot felakasztják, egész fabábut felöltöztetnek; jól fest nagyon, tetszik annak aki nézi. A divat ördöge ez a bábu, nini, még bajusza is van. Egy kajla ember ott áll a bolt nyitott ajtaja előtt. Ebbe is — úgy látszik — belebújt a divat ördöge, mert harsányan kiáltja:

— Tessék bejönni!... Bámulatosan olesó! Csupa ajándék! Legfinomabb posztó, elszakíthatatlan... Tessék bejönni!... Tessék megnézni, pénzbe sem kerül.

A falusi legényből lett katona, a falusi fiúból lett mesterlegény nézi, tetszik neki, megkívánja. Szüksége van reá, megveszi; a katona is vesz majd, ha a mundért leveti.

A városi ruhához nem illik a rámás eszma, nem illik a pörge, árvalányhajás kalap, nem illik a borjuszájú ingűjj, sok minden nem illik, sőt semmi sem illik abból, amit hazuról hozott. Kell kemény kalap, keményített ing, kell módos nyakravaló minőt készen árulnak a boltokban, kell paraplé, mert megveri a kemény kalapot az eső.

Igy lesz a falusi legényből — városi ember, így kerül a falusi ruha a fogásra, ott a molyok megrágják, aztán lesz belőle rongy.

Megelégszik-e ennyivel a divat ördöge?

Nem. Nincs ennek nyugta soha. Elindul az országos vásárookra. Nagyvárosból kisvárosba, kisvárosból nagyfaluba, nagyfaluból egy-egy házaló boltosnak a batyujába bújva, elmegy a apró falvakba, a tanyákba, mindenüvé, ahol ember lakik. Ahol megjelenik, ott mindjárt felüti a sátrát, dobot ver, trombitál, lármát csap, inost leg, csalogat kínál, beszél szaporán, mézzel van bekenve minden szava. Az emberek szörnyen kíváncsiak, mindjárt egy-egy nagy tömeg verődik össze, az emberek tátott szájjal hallgatják, kiáldüledt szemmel nézik a sok új módi portékát, mivelhogy eddig fogalmuk sem volt azokról. Asszonynépnek, gyermeknek hogy ne tetszenék!

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

tehát magyar köteleesség biztosítását ide átadja

az, ami új. Ruha, játék, színes apróság kedvelésre való, hiúságnak, mutogatásnak való, ablakfájára, asztal közepére, hadd lássák és csodálják meg a szomszédok. Hasznos vagy nem hasznos mindegy az, nosza megveszik.

A divat ördöge tapsol örömeiben. Elérte a célját, beleplántált az emberi szívbe egy csomó új kívánságot, aminek eddig, merthogy nem ismerte: a híját sem érezte.

Most bezzeg érzi, most bezzeg törli magát, hogy neki is meglegyen. S ha nincsen meg,

akkor elégedetlen. Panaszkodik, sopánkodik, megteelik a szive irigységgel, elveszti a kedvét, nem ízlik neki a munka. Vakká lesz azzal szemben, amiye van, szemessé azzal szemben, amiye másnak van. Eddig jobban tudott örüvendeni az életnek, mint most. Lám bizony ezt akarta a divat ördöge. A boldog embert megtanította a boldogtalanságra, kivette kezéből azt a szerszámot, amellyel meg tudta csinálni a maga számára a **szükségest**, és két marékkal szóratta vele a pénzt gyakran a **nem szükségesért**.

Apróságok • Adomák

Születés az anya halála után.

Az egyik filadelfiai kórházban történt az alábbi megható szomorú végű eset. A kórházban áldott állapotban levő nő feküdt halálos betegségben. Az orvosok megállapították, hogy rövidesen meg fog halni. Odahívták férjét és közölték vele, hogy felesége rövidesen meg fog halni. A kórház főnőse közölte a férjvel, hogy a gyermeket meg lehet menteni élve az anya halála után is és megkérdezte, hogy kívánja-e ezt? A férj határozottan kijelentette, hogy a gyermek feleségének szent tartozéka és ezért vele együtt haljon meg. A főorvos ebbe nem nyugodott bele, hanem neves jogászatot hívatott a halálközeli betegágyához és a betegágy mellett tartott, rögzített tanácskozáson egy határozatot, hogy a gyermeket az anya halála után megmentik.

A férj kétségbeesetten tiltakozott a terv ellen. Lelkészi hivatalos és vallásos érvekkel próbált hatni az orvosokra, hogy feleségének halála után hagyják békét és a gyermeket ne sejtik a világra. Az orvosok azonban most már megerősítve a **lejtő** véleményével is,

szilárdan kitartottak elhatározásuk mellett és minden előkészület megtettek a műtőre, hogy abban a pillanatban, amikor az anya meghal, a gyermeket élve megmentésük.

Amint az orvos előre megmondotta, az anya rövid idő alatt meghalt. Mikor a bekövetkezett halált hivatalosan megállapították, azonnal hozzáfogtak a műtéthez, mert annak nyolc percen belül le kellett folynia. A méhben levő magzat ugyanis legfeljebb nyolc percig marad az anya halála után életben. A műtét kitűnően sikerült és a gyermeket élve megmentették. Az eset azonban mégis rosszul végződött. Sikerült ugyan a gyermeket az orvosi tudomány beavatkozásaival két napig életben tartani, két nap múlva azonban a gyenge szervezetű gyermek meghalt. Amerikában most orvosi és jogász körökben nagy vitákat folytatnak, hogy az apának, vagy pedig az orvosoknak és jogászoknak volt-e igazuk?

Mikor kezdtek az utcákat seperni?

Az első adat az utcaseprésről az 1600-as évekből származik. Páris utcáit 1666-ban kezdték seperni. Ez olyan nagy fel-

tűnést keltett, hogy az utcaseprésről költeményeket írtak és két emlékérmét vertek, hogy örökre nyoma maradjon a nevezetes eseménynek.

Feledékenység . . .

Argentínában az általánosan elharapódzott járványos betegségek következtében hatósági rendelkezés alapján a templomokban nem szabad ismétensziteleteket tartani. Szomorú, hogy a templomokat bezárták, — a korcsmákat és a színházakat azonban elfelejtették bezárni!

Megjárták a szellemességgel.

Három utas kártyázik egy vasuti fuilkében. A kalauz beszo nyit és kéri a jegyeket. Az egyik tréfásan odanyújtja a tökfilkót. A kalauz nyugodtan visszaadja a tökfilkót és így szól:

— Előbb kérem a jegyeket, uraim, s azután az arcképek igazolványokat.

A szerkesztésről felel

GYALLAY DOMOKOS

**Ha sikert akar elérni,
hirdessen a**

„MAGYAR NÉP”-ben!

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), önynyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekek, a választ lapunkban adjuk meg.

L. J.-né. A kifejtett zöldborsó szemeket nagyon jól el lehet tartani aszalt állapotban. Az eljárás a következő: néhány percig főzze a zöldborsót, majd szűrje le. Sütőkemencében, majd napon hirtelen szárítsa meg. A szárítás után még néhány napig lassan szárítgassa, hogy a szemek teljesen kiszáradjanak és eltartás alkalmával ne penészedjenek meg. A megszáritott borsót vásson vagy len zacsokban tartsa el.

V. D. Homoródszentpéter. Rózsza iskola telepítésére ajánljuk, hogy szedjen az erdőből, legelőkről vadrózsza alanyokat. Ha ezeket most ősszel elülteti, tavasszal hajtószemzéssel, oltással nemesíthetők. Még helyesebb, ha alvószemzéssel nemesíti az elültetett vadtröveket. Az alvószemzést augusztus hónapban kell végezni. Magról is szaporíthatja a vadtrövszát. A leszedett csipkeboggyóból a magokat válassza ki, vízben mossa meg és szárítsa meg. Téli-re rakja a magokat homok közé egy ládába hogy kemény héjuk megpuhuljon. Tavasszal, amint a fagy felengedett, vesse el a magot. Szemezni csak akkor lehet amikor a rózsza-alanyok legalább cernzavastagságúak lettek. Természetesen oltással is nemesítheti a rózsát. Idősebb rózsatrövek alkalmasok az oltással való nemesítésre. Ajánljuk, hogy mielőtt nagyban hozzákezdené vagy szakkönyvből, vagy

hozzaértó ismerősétől tanulja meg a szemzés és oltás elkészítésének módját.

S. A. Feldoboly. Hozzánk intézett szives soraira van szerencsénk a következőket válaszolni. Az új mezőgazdasági törvénnyel lapunkban többször foglalkoztunk. Cikkeink során a kisgazdákat leginkább érdeklő összes kérdéseket ismertettük. Sajnos lapunk terjedelme nem engedi meg, hogy az egész törvényt és a törvény végrehajtási utasítását leközöljük. Amennyiben a törvény teljes szövegére szüksége van, forduljon az Erdélyi Gazdasági Egyesülethez, Cluj, Str. A. Muresan 10, ahonnan megvásárolhatja a törvény hiteles magyar fordítását.

Aprohirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lejt. Legkisebb hirdetés 50 lejt. Állásikeresők részére 20 szóig 40 lejt. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lejt. Az aprohirdetési díj előre fizetendő. Feligés leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyisintén az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

Kühne vetőgép! Prima minőségű magyar gyártmány, a legököltebb vetőgép a világpiacon, acélból és alumíniumból készült ezért nagyon könnyű súlyu, tartóssága határtalan. Ára mérsékelt. Kérjen árajánlatot, **Bartha A. Brasov-Brassó Vojevodul Mihai 11.**

MAV 1070 mm legújabb acélburkolatú cséplőt ezidőszereint vámkedvezménytel tudok lekötni. Ezt a rövid ideig tartó kedvezményt használja ki. — **Bartha A. Brasov-Brassó, Vojevodul Mihai 11.**

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

Ny. M. Érszeg. Sz. K. Felsőfalva. ifj. K. S. Parajd. Zs. Gy. Disznajó. P. L. Gyergyóremete. D. K. Nagyenyed.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Amint megelőző számainkban közöltük, vidéki megbízottaink több megyében felkeresték, illetve felkeresik előfizetőinket, hogy a hátrálékos díjakat beszedjék. Ez uton ismétellen figyelmeztetünk minden hátrálékos előfizetőt, hogy megbízottainknak a hátrálékos összeget szabályszerű nyugta ellenében fizessék ki részben azért, mert ez rájuk nézve pénzübeli megtakarítást jelent, részben pedig kiadóhivatalunknak szüksége van minden pénzre és így hamarabb hozzájutunk mi is, mintha póstautalványon és későbbben küldenék el a hátrálékot.

A következő befolyt pénzeket nyugtazzuk: T. J. Bihardiószeg 75, E. A. Petrozsény 155, B. F. Tancs 150, K. A. Hirip 155, Jd. B. G. Koronka 155, K. S. Agyafalva 55, P. I. Tövis 200, K. A. Magyarkályán 155, P. S. Bihardiószeg 150, W. T. A. Czege 155, G. A. Kürtös 100, M. P. Maros-szentgyörgy 155, V. E. Vetés 155, K. B. Egri 150, özv. K. A.-né Zagon 150, P. A. Egri 155, özv. A. J.-né Valkány 200, K. L. Magyaró 155, K. J. Nagybánya 500, L. P. Óbesenyő 500, F. F. Somkerék 200, H. P. és Ifj. H. P. Krassófüzes 300, M. A. Hagymásbodon 150, Cs. F. Cege 155, F. J. Oltszakadát 155, M. I. Diesőszentmárton 155, P. J. Nagykároly 150, F. J. Dezsánfalva 455 Lejt.

Kerjen mutatószámát gyermeke számára az

Uj Cimborá

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lejt. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Barón L. Por 5.

A Székelyföld új fia.

Az idei iskolai évben a Székelyföldnek nagyérdemű nevelő munkása megy nyug-

Biró Lajos.

dijba. Biró Lajos a székelyudvarhelyi katolikus főgimnázium igazgatója válik meg áldásos munkakörétől, miután a korhatárt betöltötte. Biró Lajos megtestesítője és élő példája a székely nép kiváló szellemi képességeinek és jóra valószínűségének. Udvarhelymegye legnagyobb falujában, Zetelakán született. Szülői derék gazdaemberek voltak, akik tehetséges fiuk taníttatásáért minden áldozatot vállaltak. Biró Lajos az udvarhelyi főgimnázium végzése után tanári oklevelet szerzett s a háboru előtt a kézdivásárhelyi, a háboru után pedig a székelyudvarhelyi gimnáziumban fejtett ki eredményes nevelő és szervező munkát. Az utóbbi években az udvarhelyi főgimnázium igazgatójává nevezte ki egyháza. Az iskolai munkán kívül fáradhatatlan munkásságot fejtett ki a Székelyföld társadalmi és kulturális mozgalmában. Nemcsak szavát vetette latba a tudományos igazságok vagy mozgalmak érdemes támogatására, hanem lapok hasábjain, értékes könyvekben írói érdemeket is szerzett. A világháboruban is megállta a helyét, amint ahogy az uralomváltás óta hűségesen harcolt fájának igazságos ügyeiért. A nyugalmat, amely hosszas szép munkásságát követi, méltán kiérdemelte.

Tanuld meg!

Hogyan szedjük össze a szétszóródott tollakat?

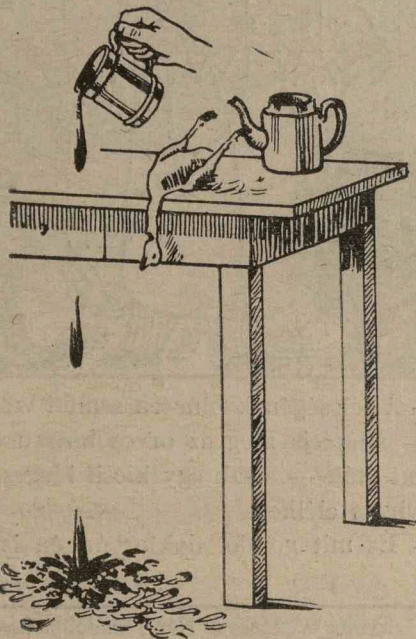
Kopasztás alkalmával a földön szétszóródott tollakat nagyon nehéz összeszoperni, mert a tollak a léghuzatban össze-vissza röpködnek. Ilyen esetben szórjunk száraz kávéseprőt a földre. A kávéseprő hozzáragad a tollakhoz és seprés alkalmával a tollak nem repülnek el.

Bevált gyógynövények.

Bakó Ferenc, harói előfizetőtől kaptuk az alábbi értesítést.

„A Magyar Nép-ből olvastam Kulcsár Ilona margittai tanítónő cikkét a gyöngyajak gyógyhatásáról. Kulcsár Ilona közölte, hogy a gyöngyajak nagyon jól beválik epilepszia ellen. Hasonló, nem ismert hatást közölhetek a kék-iringóról. Nehány évvel ezelőtt olvastam dr. Páter Bélától cikket a Magyar Nép-ben. A cikkben írja, hogy a kék-iringó számárhurut ellen kitü-

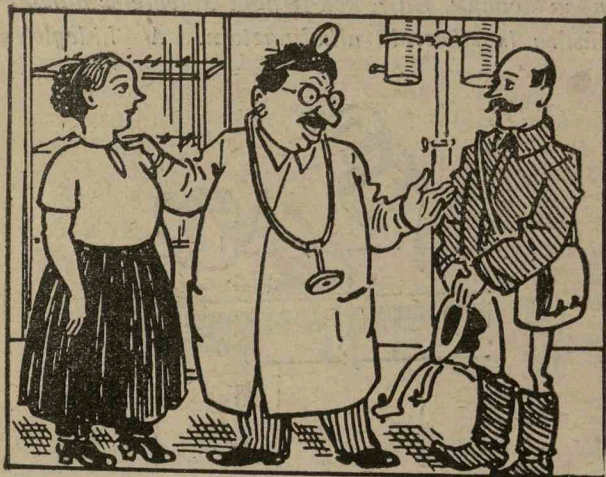
nően beválik. Én a kék-iringót hideglelés gyógyítására is sikerrel alkalmaztam. A hideglelés

Háborútól, ártól, jégtől,
Döghaláltól, éhinségtől
Mentsen Isten népünkért is,
Ezt kéri a Magyar Nép is.

napján este és reggel kék-iringó teát kell inni. Nehány nap múlva a hideglelés elmúlik, amint azt én a hozzámforduló hidegleléses beteg esetében tapasztaltam.

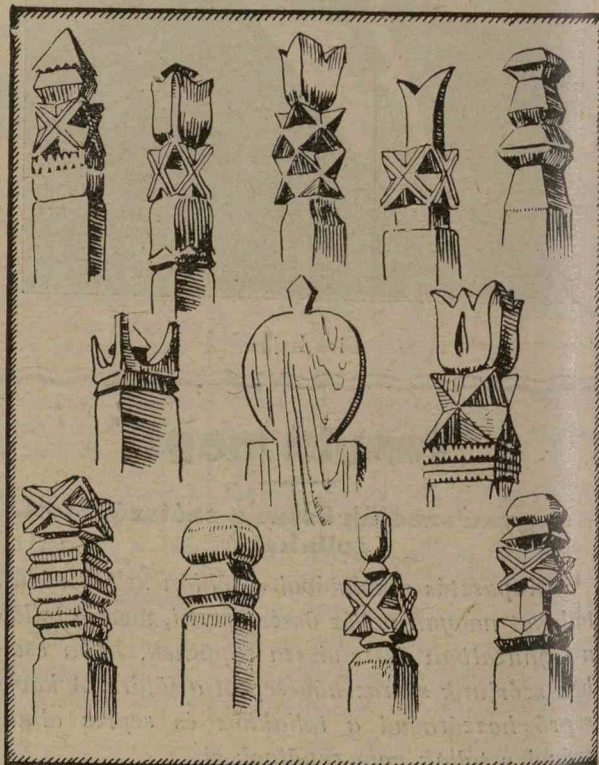
Szerkesztő megjegyzése: A beküldött tudósítást leközzöljük, azonban azzal a megjegyzéssel, hogy sajnós, a betegség megállapítása nem orvos által történt. Így nem biztos tehát, hogy az előfizetők által hideglelésnek minősített betegség valóban hideglelés, vagyis maláriás váltóláz volt. Nagyon sok betegség jár hasonló tünetekkel, mint a hideglelés. Emellett valószínűnek tartjuk, hogy a kék-iringó mellett az alkalmazott gyógyszereknek is hatásuk volt. Előfizetők ugyanis levelében arról ír, hogy a beteg közben ászpirint is használt.

— A feleségének nincsen semmi veszedelmes baja — állapítja meg az orvos hosszú és alapos vizsgálat után —, csak egy kicsit ideges, de attól száz évig is élhet.

— És mit gondol doktor úr, én is kibirom addig?

A magyar disztítés alapformái.

A kalotaszegi „leveles“ kapuk gombdiszeiből mutatunk be megint. Két eddigi közlésünkkel egészítjük ki mai elemeink bemutatásával. Az itt levő mintákat guzsaly vég, járompálca, fejfa disztítésére is felhasználhatjuk.

Olvassátok a Magyar Nép könyvét.